

ידידים וחברים מספרים

ובדברים על לוי אשכול מתוך התכנית, השפעה תקיפה כעריית כת גיבול כדור, ששורה בגלי צה"ל.

ראש הממשלה מנחה בנין תמיד סעודה שהתקיימה של אשכול בביכור חייה מוטעית. אשכול נחשב בביכור לאדם חלש המתייחס לקבל התלונות. אך בחקירת עבודתו המשותפת בממשלת הליברל קוד האומי עמיתו על טיבו ולא מדויק לדעת פתחה זו תמימה לא נכונה ומשוללת כל יסוד מעבר אותה. אביא שלוש הנגמאות:

בימים שקדמו למלחמת ששת הימים היה אשכול מיוזמי החלף את שנתקבלה בממשלה ללא תמי גנורות שלא להמשיך בהמתנה. כי יש בה סכנה לכשתחל האומה. יום לאחר וצטרפתו לממשלה ישתבו לעצמי ביבשת ועדת השרים של צבאי בפתח. חיותו עד כיצד בכירי המפקדים של הצבא ובניו בתקופת ובמדיניות על הממשלה. לשתול על ארגונו ללא יכיר אלוהים כשענתו. כי הראגה היא המכתיבה את דבריהם. כעבור יומיים נחשב על ההחלטה להרוץ את האויב. על מנת שלא לשכן את הבטחון עליווי כן שהיוזמה תשאיר בידינו. אשכול היה בחדאי אחד מיוזמי של החלטה גורלית זו. ועד דוגם - ביום פרוץ מלחמת ששת הימים חיונו במשכן הכנסת שהש"גו מהנגבעות ליד בית לחם. חוכנו לבואו של אשכול שנתעכב בדרך בגלל הנזעוז הצבא. עם בואו ביקשתי ממנו לזמן ישיבת ממש"ל למיחות לעשרים דקות לעניין חשוב. הוא הסכים מיד. נתכנסנו בחדר ישיבות הממשלה, אך השרים רגשו גרשו אותו משם למקום בשל ההגנות. כשנתכנסת הממשלה לעתיד הולדתו את ירושלים העתיקה. וכן הציע יגאל אלון. ההצעה נתקבלה פה אחד. ההחלטה זו נתקבלה בכוותו של אשכול. הוא גם הכריז בהתייחס להחלף את הממשלה הישראלית על ירושלים השלימה.

סדרתו יחידו שלוש שנים כבמד שלת הליכוד האומי. שררו בה יוסף הברון, כוכונו של אשכול. הוא היה אדם נוח לבריאות. היה יסר בין הממשלה לבין האמונים. התקופה בפינו. הוציא מברית בני פורמט התיאום. שהיה קטן ונוכח ומר בימי קדמתו. כמיחות זכור לו את חסד מעשהו בחולפת ותר רות על העלאת עצמוותו של זאב ז'בוטינסקי.

בצהרונה ציוח ז'בוטינסקי יקרבותו במקום בו שיבוק חיינו ולא יעברו עצמותו לראש-ישראל, אלא על פי הוראת של ממשלה יהודית. עד תורת אשכול ראש הממשלה הטרור היה מוחלט. לא להשתבש לראש הממשלה הלכתי לאשכול באחד הימים וקראתי ב"אני קשה זה בהזאתו של ז'בוטינסקי. אשכול ביקש מימי אחרים על מנת להודיע בחבריו. לאחר זמן החליטה הממשלה בנוסח פרסום להורות על העלאת עצמות ז'בוטינסקי ורצונו יתגה זו העתה החלטה אשית של לוי אשכול שרשמו על חברי הממשלה וחמדי זכורנו על זאת.

ישאל גדווי נעשה עול לאשכול בשל הפקד רה האטאלי של השירות המפורד סם אופנה. אך הדבר לא סיפק כוונה את מידת ההתלבות הנחיר שות של אשכול. ואת המאמץ הרב שהשקיע בהכנת הצבא וב הכשרת התלומים המדיניים. שנוסע קבל עם כהתגוננים ולא כמי שיפתחו במלחמה באווריון והחלף סה הממשלה על הפסק ההמתנה והחל על לנסח סיועה של ועד על לכלי התקשרות שתסכיר את המניעים להחלטה. מבלי להסיר מורד בצבור. אשכול. כדרכו. תול להכניס בה תיקונים לפו עמנו. הקפדתי. לעתים. פתאום תחליטו העוורים שהדברים ויאמרו כשדוור חי בדורו ואשכול יצא לאלופ. אני מעיד על שאמרתי כי מהעיר המלוכלך של ההודעה יכולה לצאת תקלה גדולה. ואכן היה זה מקרה פאטאלי שאינו מעיד על דמותו האמיתית של אשכול. היה צורך ביותר אומץ לב לקבל החלטה על המתנה. מאשר לקבל את הורשה הפשטנית של מלחמה מדי.

אחר מלחמת ששת הימים הוא היה צוב. הוא חש שתיק הבטחון נלקח ממנו שלא כדיון לא בצדק. בתקופה שלאחר המלחמה היה זה אשכול שקבע את המושג של גבולות בטחון הבהול מבול פרי גי. נמוכן זה שאלה הגבולות שבאו זר לא יעבור אותם מעבר. אני יכול להעיד בדבר זה. שודעה זו היכה להכנית אלק.

אברהם אביהר מעוזריו של לוי אשכול: הוא לא היה אדם תלש. הוא היה אומר: אני מחפסר ותפסור. עד שאני מגיע להחלטה שרשיית בה הוא היה אדם רגיש. איתם שירה ומוסיקה. באחה החלטה מפורסמת של הממשלה. תשעה נבד תשעה. אם לפתח במלחמה אשכול היה בעד פתיחה. הוא לא הכריע ובכן. לאורה, איבי אני עלטה. אך הוא אמר: איך אני יכול להופיל את השם למלחמה אם הממשלה כה מחולקת בעתה. נחם עוד כמה ימים. הייתה בכך גם משום גודלת.

אחרי המלחמה אשכול לא היה אותו אדם. הוא חש בגוד עלי ידי החברים הכי קרובים אליו. תיארוהו (מרד) ישראלי יאורה מזכירי הצבאי של אשכול: כסברואר 1967 היה כנס של סגל הפיקוד הכללי. אז דיברו ראש אשון. הרמטכ"ל האחרים העריכו שבשנה הקרובה לא תהיה מלחמה. ועל כן יש להקדיש את מירב האמצעים לאימון היחידות. אשכול ואמר: מגויי לכס שלא היתה מלחמה? ואם אישיתו מנהיג ערבי ישתעז ויפתח במלחמה? על כן צריך לדאוג למלאי כמחם? נים ורכש ולכל מה שצריך למלחמה.

שגדיר ישראל בארצות הברית אמרים קברנין: אשכול היה ראש הממשלה הישראלי הראשון שנתקבל רשמית בבית הלבן והוא פתח ראשונה את נאמנותו ליחסי רכש אנטטי-מיים המבוטסים של הכוהה של ארה"ב בצורך בקיום מאון הכוחות במזרח התיכון. נוצרו יחסי אי-שיים מיוחדים במינם בינו ובין הנשיא ג'ונסון המבוטסים על הרקע החקלאי שהיה מפותח לשי גינהם.

התנצלויות במקום חיצים

ובמוקד עימו. בעיה נוספת המוכרת בחיוביות של זוהרי בהול - התקלות ב"ח ה' טלפונים שבכפר-כנא. מה אומד רים בעלי הטלפונים בערים חד גדולות. שבחו יש אלפי קווים מקולקלים?

לוי אשכול (9.30). ער השנים לחלוט טאו פטר רהו של ראש-הממשלה השלי- שי של מדינת ישראל הן זמן מספיק. ואף רב מדי. כדי לשי כוח את אלה ששנאותו. שבנו לו ושרדשו את הסתלקותו מכס ראש-הממשלה. כאשר פרש וודי ב'גוריון ב-1963 הוא אמר על אשכול: 'הוא לא ער צעמי' אולם ב-1965 אמר אר חו ב'גוריון על אותו אדם. כי ירש לשחרר את ישראל מהמיסטר המושחת והמטומסט' שבראשו הוא עומד. הוא אי משהו את אשכול. שקרני ר' 'מפדן'. נשות ויגודרי-העליות שחרור את תיק הביטחון מיויו של אשכול. לאחר שהש" מער את הימוגום המפורסם. ערבו מילהמת ששת הימים. ר' הניעקו אותו לחמש דיון. ה' פסיק יהודה קורן והבמאי אלי

לוי אשכול (9.30). ירינובו, יחד עם רבים אחרים. שחלק ניכר מהם תסס טרפס על התוכנית. מנסים לציר את אשכול בצבעים בחיורים. חר כיו התנגדות מפני ההתקפות של שבער. תחת לתאר את אש- כול כאדם חכם. בעל הבדיותו. התגנפו האירעיים. הורש החבתה המעולה. בחובנית שר תפסים חברי-הכנסת אבא אבו. יום וודי רנו יעקוב. האלורן (פיל) חיים (ירושלם) הרצון.

7 - מרס 1979 יהמשה

משרד הבטחון הזמין תמורת תשלום חיבור על "הפרשה"

ב'מוניטין' מספר 7, שחופשי השבוע. מוקדש פרקינרה ללוי אשכול במלואות 10 שנים למותו. במסגרת העריכה-מחדש ז, מראיון יעקב אגמון את ח"כ מעוון פרס על מערכת יחסי עם לוי אשכול וכן כותב ראש הממשלה-אמם בנין, על אש- כול תחת הכותרת 'זכורנו לו חסד מעשיו'.

בנין מספר על רגע של גולוי- לב מצד לוי אשכול. שיפור ש- בעצמו היה תלמודו של זאב ז'בוטינסקי בעורו. כמו כן קר בע בנין. שהדמיון של לוי אש- כול כאדם חלש-חיתה לאיפטי אותיות וכן היה אחד מיוזמי של החלטה גודולית בימים שקדמו למלחמת ששת הימים, שאלה להמשיך בהמתנה. בראיון על יעקב אגמון עם ח"כ מעוון פרס, המשוה על מוערכת יחסי עם לוי אשכול, משולכת הליפתי-מכתבים בין אשכול לבין פרס. המתפרסמת לראשונה. אחד המכתבים מה- תאריך 22.12.64 מתייחס לחי- בור שחוטט ע"י משרד הבטחון אל העתונאי חגי אשד, שעינוי "הפרשה".

אשכול כותב: 'במחשך לשי- חתנו כוחס להיבו על הפרשה' שנעשה לפי הזמנת משרד ה' בטחון ע"י חגי אשד, תמורת תשלום. ברדתי את חזר עם היושע המשפטי של משרד ראש הממשלה. ואני מניח שגם היושע המשפטי של משרד הבטחון יאשר לן זאת. החומר הוא רבו ש של המדינה ואני מבקש להנות תשומת-לבם של כל אלה שבויהים החומר, שווה רכוש משרד הבטחון. שאין לי פריטמו בלי הסכמת משרד ה' בטחון'.

סוכנות לקטעי עתונות רחוב הרבט סמואל 4 ת.ד. 724. טלפון 234252 ירושלים 7 - מרץ 1979

10 שנים למוותו של לוי אשכול הקולוניזטור הגדול / חנה זמר



מגפסין שרת. ובשל לקחי לבון ליווח אותו בשנתו הראשונה כשר הבטחון מתח נפשי כלשהו. את הסערה הפוליטית-פנימית הוא עבר כשירו על העלינה. בקשיים המדיניים הוא בדרך כלל הפיק מתוך מעו, כאשר הגרמנים, מתוך חיוור אחרי נאציו, נוסו לבטל משלוויו נשך לישראל, הביאה אותם הסקטיקה של אשכול להעביר את מערכת היחסים הבלתי-רשמית למשור דיפלומאטי. מלא. אשכול זכה לראות בראשית קילוח העליה מכריח-המנוענות לא כעט בכוחת נסיונותיו המופגנים לשפר את יוחסים עם מוסקווה. הוא גם הראשון בין מנהיגי ישראל שביקר בארה"ב כאורח רישמי, וביקרו נפחתו לרוחה שערי הרכס מארה"ב. אשכול היה לראש ממשלה מצליח, וגם מפולארי. אבל תקופת ההמתנה פגעה קשה בתדמיתו כמנהיג. באותם הימים עדיין אי אפשר היה לדעת שהמתנה מורשת העצבים ומעוררת החרדות לא תגרום כל נזק. ראו בה חטא מדיני. לא אשכול היה האשם, אבל הוא נשא באחריות.

בימים אלה, במלאת עשור למוותו, אמרו אישים שהיכודו אז - ממנחם בגין ועד ישראל גלילי, דרך רבים אחרים - כי לאשכול המדינאי נוצר דימיו מעוות כמו שלא ידע להתלסס. הנצחון הגדול במלחמת ששת הימים אשר הוכיח כי המתנה הביאה אך ברכה הן לצד הצבאי והן לצד המדיני של המערכת - לא יכול היה לתקן עוד את הרושם המפועז, ולא את העול המעשי שנשעה לו.

סופרו עכשיו דברים לא מעטים להסברת הסוד של הרושם המוטעה שנוצר אז. אך עדיין לא סופר הכל. אנשים יהודעים את חלקה הנסתר של האמת עדיין לא פתחו את פיהם. אך אם אינני טועה, הרי היום שבו יסופר מה ששדיין לא סופר, טוב איננו רחוק.

אם נכון כי מעשיו של אדם מלווים אותו בדרכו האחרונה, או אז התייצב לוי אשכול לפני בוראו בפמליית-כבוד מרשימה, אולי יותר מכל יהודי אחר שהולך לעולמו בדורות האחרונים. המפעל הציוני-אסדרי האדיר של הציונות בארץ הזאת, לפני ואחרי קום המדינה, יצירת הבראשית של הפרחת השממה (סליחה על הביטוי) ושל בניית תשתית למשק מודרני - קשורים בשמו של שקולניק-אשכול קטר בלייזונק, מיסוד דגניה ועד להקמת מפעל המים הארצי, היו ראשו וליבו וידו בכל מעשה של בניין ופתיחה. הוא היה הקולוניזטור הגדול. בפרק זה של חייו ובצד זה של פעילותו לא מדברים על דימוי מעוות או על הערכה בלתי-נכונה, גם בימי חייו זכה עליהם בחוקרת הכל, אשכול המפתח לא היה שנוי במחלוקת. מיום בואו ארצה כחלוץ, מאחרוני. העליה השנייה ועד סיום תפקידו כשר האוצר, הביוגרפיה שלו היא מן היפות שאדם יכול ליחל לתן, ואין בה אף פרק ציבורי שגרם לו עצמו תחושת קיפוח או עוול.

בפרק זה של חייו הוא מביא את. מקורות" מהפקת כמה מאות אלף מטרים מעוקבים של מים להפקת 83 מיליונים מטרים מעוקבים. שנים רבות אחרי זה עדיין שמעתי אותו מדבר על "קובים" ו"צולים" כס מים וציונות-ימים נשאר אהבתו הגדולה. זה צם הפרק שבו הוטיב המרזי עולים על הקרקע במאות וקדוות חדשות: וזה הפרק שבו קיבל אוצר שאין בו רורכה ליום אחד, והחולש של משק שאין לו תשתית. באותם הימים אמר לי שבעצם הוא איננו יודע. כיצד צריך להיות שר האוצר? וברצון היה פונה לעמיתו בארצות אחרות להחקר אותם בעניין זה. אך הוא פעל בדרכו שלו, התמודד עם התפקיד ויכול לו. בשנות כהונתו היה הסייעור השנתי של הצטייחה במשק 10 אחוזים, וכל אורח ראה בעיניו את עצמת התפתחות חוש את תקוות המחר.

ההצלחה וההכרה בה תרמו לעלייתו כאיש מספר שנים בהיוארכיה של מפא"י. הרפה לכך גם אישיותו המקובלת של הכל, גם מפני שהיה נוח לבריות. גם מפני שהתרחק מתככים, וגם מפני שלא היה מוזהה עם כת כלשהי בספגלה. דרכו של איש מספר שנים מובילה אותו להיות מספר אחד, וכך אירע גם לאשכול. חמש השנים שבהן היה אשכול מספר אחד וזמנו לו בלי ספק רגעים של סיפק, אך יותר מכל אכזבה ודכרון ראויות. ראשות הממשלה לא היטיבה עם אשכול, אבל היא היטיבה עם המדינה. ההסטריון ימצא. קרוב לוודאי, שהוא היה ראש הממשלה הטוב ביותר שהיה למדינת ישראל עד כה - להוציא את שנותיו הראשונות של ב'גוריון שהתייצב ליד ההגה בתקופה שבה היה דרוש מנהיג סמכותי כמוהו.

אשכול לא קיבל את ראשות הממשלה בחדווה. דחפי השלטון שלו לא היו חזקים כדי איוון החששות שקיננו בו. אם כי ב'גוריון פרש מן הכוונה מרצונו והוא אשר. המליך" את אשכול, ואם כי אשכול היה מגאמני ב'גוריון, הייתה לו תחושה של אי-נוחות. אך משקיבל על עצמו את התפקיד, הוא היה נחוש למלא את עומתו כמתוך עצמיות, הוא נשט את האוצר ונטל על עצמו את תיק הבטחון כי הסיק מסקנות

סוכנות לקטעי עתונות רחוב הרבט סמואל 4 ת.ד. 724. טלפון 234252 ירושלים 7 - מרץ 1979

ברגוריון בשבחו של אשכול 2.11.61 אחרי הב' תיבות לכנסת החמינית ב-אשר התקיימו ב-15.8.61 הציג דוד בן-גוריון, ראש הממשלה גוריון, את הממשלה בכ-נסת. קשיוים עצומים נתגלו אז במרכבת הדי ממשלה חקואליצינית. ב'גוריון לא נאם אז בכנסת כרגיל על קווי-היסוד של הממשלה החדשה, מאחר שהוסי' כס בין שותפי הקואלי-ציה לקבל את קווי-הי סוד של הכנסת הרבי-עית. הוא אמר רק כמה דברים קצרים: 'למען האמת עלי לי ציון שאם אני יכול שעה קלה' לאחר שהנשיא

הטיל עלי הבוקר תפי- קיד להציג עכשיו את הממשלה, הרי זה זכור תו הבלעדית של ידידיר חברי לוי אשכול, שהש- קיע מאמצים עצומים, תוך סבלנות יוצאת מגר דר הרגיל, תוך שקידה מפליאה וברוח טובה בלתי רגילה במגעו עם כל המפלגות. ורק ה-יות לו אפשר היה לי למלא את רצון הנשיא ולהביא לכנסת עוד ה-יום הצעת הממשלה ה- נשענת על רוב בכנסת" (דברי הכנסת, סרד 32, דף 204).

ישראל קרנמן